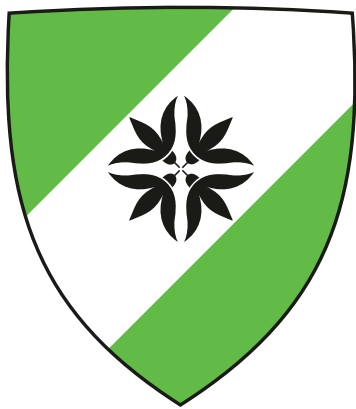

Eesti Vabariigi 103. aastapäeva tähistati sellel aastal teisiti

Koroonaviiruse tõttu jäi ära traditsiooniline presidendi vastuvõtt ja kaitseväge paraad. Kuna koroonaviirus veel taandumise märke ei näita, toimus suurem osa pidulikest sündmustest ilma füüsilise publikuta ning pidupäevale sai kaasa elada terve päeva ERR-i teleprogrammi vahendusel.

Ka Lüganuse vallas toimus aastapäeva tähistamine teisiti. Vabariigi sünnipäeva hommikul toimus riigilipu heiskamise tseremoonia ja pärja asetamine Lüganuse Vabadussõja ausamba jalamile ning Vabariigi aastapäeva Jumalateenistus Lüganuse kirikus. Hiljem oli võimalik jälgida Vabariigi aastapäeva tunnustussündmust ning Tallinna keelpillikvarteti ja Klassikatahed 2020 võitja Tāhe-Lee Liiv kontserti veebiülekanDES valla kodulehel.

VABARIIGI AASTAPÄEVAL AVALDATI TÄNU JA TUNNUSTUST

Eesti Vabariigi 103. sünnipäeval avaldasid Lüganuse Vallavolikogu ja Lüganuse Vallavalitsus tänu ja tunnustust neile, kelle tubli tegevus 2020. aastal on olnud teistele eeskujuks.

Kristel Kütt - pühendunud töö eest Lüganuse valla kriisikomisjonis ning südamega tehtud töö eest kogukonnaelu toetamisel;

Anne Kalamäe - vabatahtliku töö ja panuse eest Lüganuse valla kogukonnaelu toetamisel;

Svetlana Barinova - silmapaistva ning kohusetundliku ametikohustuste täitmise eest COVID-19 riiklike piirangute ajal;

Krisli Kaldaru - vabatahtliku töö ja panuse eest Lüganuse valla kogukonna hoidmisel kriisi ajal;

Karmen Kõrts - vabatahtliku töö ja

panuse eest Lüganuse valla kogukonnaelu toetamisel;

Gerli Pill - südamega tehtud töö eest Maidla Kooli lasteasutuses;

Maidla Kool - kauaaegse ja südamega tehtud töö eest külalismiingu Unustatud Mõisad läbi viimisel;

Lüganuse võistkond MAMIKA - eduka osalemise eest õpilaste Euroopa statistikavõistlusel;

Kiira Pastarus - kauaaegse ja südamega tehtud töö eest Maidla Kooli liikumisharrastuse ja spordielu korraldamisel;

Aleksander Ragni - südamega tehtud töö eest tehnoloogia õpetamisel Kiviõli Vene Koolis;

Restoran Von Taube - silmapaistva ning pühendunud tegevuse eest Lüganuse valla ettevõtluse edendamisel;

Anu Needo - silmapaistva ning pühendunud tegevuse eest Lüganuse valla arengu toetamisel;

5 kopikat lõunabuffee - silmapaistva ning pühendunud tegevuse eest Lüganuse valla ettevõtluse edendamisel;

Sonda Kõrts - silmapaistva ning pühendunud tegevuse eest Lüganuse valla ettevõtluse edendamisel;

Karukella Puhkemaja - silmapaistva ning pühendunud tegevuse eest Lüganuse valla ettevõtluse edendamisel;

Vadim Tsirkov - kauaaegse ja südamega tehtud töö eest Lüganuse Rahvamajas;

Asta Pääro - silmapaistva tegevuse eest Lüganuse valla kogukonnaelu toetamisel;

Aljona Gutseljuk - silmapaistva tegevuse eest Lüganuse valla kogukonnaelu toetamisel;

Romet OÜ ehk Margarita Romanova - silmapaistva tegevuse eest Lüganuse valla kogukonnaelu toetamisel;

Tarvi Vihula - silmapaistva tegevuse eest Lüganuse valla kogukonnaelu toetamisel;

Vladimir Tšurkin - laste ja noorte silmapaistva ning tulemusliku juhendamise ning Lüganuse valla spordielu edendamise eest;

Diana Gorišnaja - silmapaistvate sportlike saavutuste eest riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil;

Üllar Rego - silmapaistvate sportlike saavutuste eest riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil;

Stefani Nikolajeva - silmapaistvate sportlike saavutuste eest;

Roodu jõe ja Purtse jõe Püssi ja Lohkuse paisu vahelise lõigu puhastamine jääkreostusest/projektijuht Raimo Jaaksoo - silmapaistva ja suure panuse eest Lüganuse valla keskkonna elurikkuse taastamisel;

PINK SKAMEIKA, tegijad: Ave Alamets, Marianne Šneider, Alisa Aksenova ja Kristina Dobrodeeva/MTÜ Maidla Noored - silmapaistva ja südamega tehtud tegevuse eest Lüganuse valla kogukonna heaolu edendamisel;

Gerri Alamets - silmapaistva ja südamega tehtud töö eest Lüganuse valla kogukonna heaolu ja noortevaldkonna edendamisel;

Melani Lindeberg - silmapaistva tegevuse eest Lüganuse valla hea nime kandmisel;

Kerda Parts - silmapaistva tegevuse eest Lüganuse valla hea nime kandmisel;

Jarek Uustal - silmapaistva tegevuse eest Lüganuse valla hea nime kandmisel;

Viivian Päll
Avalike suhete spetsialist

Kallis Lüganuse valla rahvas!

Eesti 103 – kas seda on vähe või palju? Inimese elukaares on see kindlasti haruldane number. Ei ole just palju nii väärikas eas inimesi. Samas ühe riigi jaoks ütleavad need aastad, et riik on veel küllaltki noor. Kindlasti on olnud need läbitud 103 aastat kohati väga keerulised kuid igati väärikad.

Meil kõigil on oma kindlad rollid ja ülesanded riigi toimimisel. Üks olulisemaid on vastutustunne. Kui suudame vastutada oma tegude ja tegemiste eest, siis suudame vastutada ka enda ja Eesti tuleviku eest! Ka Eesti Vabariigi president Lennart Meri on öelnud, et oma riigi eest vastutame me kõik koos ja igaüks eraldi. Meil tuleb seda teha oma riigi kodanikena!

Me oleme õnnelik rahvas. Meil on oma riik – eesti keel on riigikeel, meil on oma kultuur ja identiteet. Meie esivanemad ja päritolu on kindlasti väärtused, mille üle saame ainult uhked olla.

Eesti sünnipäeval ei tohi ja ei saa me unustada neid, kes meile meie riigi töid. Täna sel päeval tuleb mäletada ja austada Eesti nimel toodud ohvreid, sest meie riik ei sündinud kahjuks veretult ja valutult.

Meenutagem tänutundega ka neid naisi ja mehi, kes rasketel aegadel Eesti vaimu üleval hoidsid, et meie ajalugu ei katkeks.

Me võime julgelt tunnista, et oleme üheskoos palju saavutanud, samas ei ole kõik kindlasti nii, nagu me tahaksime. Meil tuleb keskenduda sellele, mis on tegelikult oluline. Vahel tuleb teha üks samm tagasi, et kaks edasi astuda või kaaluda ühe aeglase sammu asemel kahe kiirema tegemist. Eesti rahvana ei tohi me muutuda rahulolevateks, vaid jätkuvalt seisma ja võitlema oma väärtuste eest, et hoida meie väikese ja armast Eestit!

Meie ülesanne on teha kõik endast olenev, et me tunneksime uhkust nii üksteise kui oma riigi üle. Siis on meil riik, mida saame anda edasi oma tulevastele põlvedele, ja seda koos kõigi rõõmude ning juba saavutatuga.

Soovin teile ilusat Eesti
Vabariigi sünnipäeva!
ELAGU EESTI!

Risto Lindeberg
Lüganuse Vallavolikogu esimees

Lüganuse ja Tori vallal on mõndagi ühist

9. veebruaril külastas meie valda Tori valla esindus – vallavanem Lauri Luur, abivallavanem Signe Rõngas, üldplaneeringu spetsialist Sigrít Kasemets ja arendusnõunik Kaire Ilus. Kui hommikul oli Toris „kõigest“ -12 kraadi külma, siis Ida-Virumaale jõudes tervitas külalisi -25-kraadine pakane. Kuid see ei heidutanud kedagi, vaid pigem lisas juurde ekstreemsust.

Ka külaskäigu peamised teemad olid sama põnevad – sooviti tutvuda Aidu Vee-maa arendusega, tippvormis oleva Kiviõli Seikluskeskusega ja Kiviõli kesklinna arhitektuurivõistluse alaga.

Tori vallas on käivitatud samalaadsed arendused – Sindi tehiskärestikule veespordikeskuse rajamine ja Sindi keskväljaku arhitektuurivõistlus. Tori valla 2020. aasta tegu on Sindi paisu lammutamine ja kärestiku loomine. Tööd Sindi paisu maha võtmiseks algasid 2018. aasta oktoobris ning lõppesid eelmise aasta augustis. Tööd viis ellu Keskkonnaagentuur. Ehitustööde käigus lammutati pais, taastati sintlaste väljujula, rajati tehiskärestik ning paisu vanast asukohast allavoolu kudealad. Lisaks kalade elukeskkonna parandamisele sobib kärestik ka süstaslaalomi harrastajatele. Eesti Aerutamisföderatsiooni esindajate sõnul on Sindi tehiskärestik Baltimaades ainulaadne oma suure vooluhulga ja languse kõrguste vahe tõttu. Prae-

Pildil Tori vallavanem Lauri Luur ja Lüganuse vallavanem Andrea Eiche

gu käivadki ettevalmistused, et koostöös aerutamisföderatsiooniga luua keskus, mis pakub Eestis ainulaadseid võimalusi kärestikul veesporti harrastada ning rahvusvahelisi võistlusi korraldada. Juba eeloleval suvel plaanib Eesti aerutamisföderatsioon kärestikul korraldada rahvusvahelise süstaslaalomi võistluse Nordic Cup Estonia 2021 etapi ja augustis Eesti meistrivõistlused. Niisiis on ühised huvid Aidu Veemaaga täiesti olemas ja väga

õige on kogemusi vahetada. Oma seniseid tegemisi jagasid heal meelel SA Aidu Veespordikeskuse juhataste liige Erki Lainjärv ja nõukogu esimees Martin Ilumets. Aidu Veemaa taristuehituse tööd juba käivad ja

arendus on mitu sammu eespool Sindi kärestiku arendusest ning igasugune info oli meie külalistele huvipakkuv.

Teine sarnane arendus on Sindi keskväljaku arhitektuurivõistlus, mille käigus loodetakse Sindi linna-keskusele parimat kujunduslahendust. „Sindi on Tori valla suurim asula, paraku puu-

dub linnal korralik keskus, mis oleks esinduslik ja näitaks ajaloolise vabrikulinna mitmekülsust. Soovime seda tühimikku täita ja anda Sindile linnaväärilise keskuse, kus on mõnus aega veeta ja mis pakub silmailu nii kohalistele kui külalistele,“ selgitas Tori vallavanem Lauri Luur. Sindi keskuse kaasajastamine peaks andma impulsi kohaliku ettevõtluse ja kultuuri arenguks. Ootame põnevusega, milliseks kujunevad Sindi keskuse arhitektuurivõistluse tulemused, mis selguvad juba veebruari lõpuks. Niisiis oleme selle projektiga meie nautike Tori vallast maas ja nende kogemused kuluvad meile marjaks ära.

Teemaks oli ka, kuidas meelitada valdadesse uusi elanikke, soodustada noori tagasi pöörduma, aidata kaasa töökohtade tekkimisele ja motiveerida peresid maale elama tulema. Sest maal või väikelinnas elada on tänastes oludes ju sama hea kui pealinnas. Meie, kes me maapiirkondades elame, teame seda väga hästi aga kuidas oma teadmist linnainimeseni viia, on tõsine küsimus. Igatahes meil on väga hea meel, et kohalikud omavalitsused sedaviisi sõbralikes suhetes ühisosa leiavad.

Anu Needo
arendusnõunik

TASUB TEADA

Lipupäevad 2021. aastal

Eesti lipu seadus sätestab 2021. aastal järgmised lipupäevad:

03.01 Vabadussõjas võidelnute mälestuspäev
02.02 Tartu rahulepingu aastapäev
24.02 vabariigi 103. aastapäev
14.03 emakeelepäev
23.04 veteranipäev
09.05 emadepäev ja Euroopa päev
04.06 Eesti lipu päev
14.06 leinapäev
23.06 võidupüha, jaanilaupäev
24.06 jaanipäev
20.08 taasiseseisvumispäev, 30. aastat eesti vabariigi taasiseseisvumisele
01.09 teadmispäev
16.10 hõimupäev
17.10 Kohaliku omavalitsuse volikogu valimispäev
14.11 isadepäev

Riigi 7. nädala COVID-19 põhisõnumid

Koroonaviiruse levik Eestis on väga kõrge ja oht nakatuda suur. Ole ettevaatlik ja aita peatada levikut!

Veedame koolivaheaja ja vabariigi aastapäeva ohutult. Vältime rahvarohkeid kogunemisi ja viibime siseruumide asemel rohkem õues. Vältime igasugust reisimist.

Püsime kodus ja vähendame kontakte. Kaitseme riskirühmi, kelle vaktsineerimine on alles pooleli.

Kui saad, tööta kodust, et kaitsta neid, kes ei saa. Kui ei saa, kanna tööil maski!

Eakad näitavad eeskujut. Aktiivse vaktsineerimisest osavõtuga näitab riskirühm, kui oluline on kriisi ületamiseks COVID-19 vastane vaktsineerimine. Mida rohkem inimesi suudame vaktsineerida, seda suurem on ühiskonna kaitsevõime COVID-19 vastu.

Sõnumid COVID-19 hädaolukorra lahendamise kohta:
 Sel nädalal algas eesliinitöötajate - õpetajate, politseinike, päästjate - vaktsineerimine.

Vaktsineerimine on ainus viis raske haiguse vältimiseks ja tavapärase elukorralduse juurde naasmiseks. Esialgu on Eestisse jõudvad vaktsiinikogused piiratud, kuid riik on tellinud piisavalt vaktsiindoosi igale inimesele. Oleme seadnud eesmärgiks võimaldada alates maikuust tasuta ja kodulähedast vaktsineerimist kõigile soovijatele.

Koroonaviiruse kõrge leviku tõttu arutab valitsus see nädal, kuidas koroonaviiruse leviku kasvu piirata. Valitsuse eesmärk on hoida tervishoiusüsteem toimivana ja majandus võimalikult lahti, kuid selleks peavad kõik inimesed võtma olukorda tõsiselt ja aitama viiruse leviku peatamisele kaasa: püsima rohkem kodus ja vähendama teiste inimestega kokkupuuteid, et alandada riski nakatuda ja nakkust oma lähedastele edasi anda.

LVL

Omavalitsused hakkavad saama toetust riigilt ülevõetud teede korrashoiuks

Vabariigi Valitsus kinnitas määruse muudatuse, mille kohaselt saavad kohalikud omavalitsused edaspidi toetust riigilt ülevõetavate teede kulude katmiseks.

Omavalitsustele antakse vastastikusel kokkuleppel üle teed, mis ei vasta riigitee tunnustele. Riigihalduse minister Jaak Aabi sõnul hakatakse teed üle võtnud linnale või vallale maksma igal aastal toetust olenevalt tee pikkusest, laiusest, kattetüübist ning liiklussagedusest. „Tee ülevõtmine toob kaasa kohustused ja siin on aus kaasa anda kogupakett – tee koos rahaga, mis aitab katta selle korrashoiule tehtavad kulutused.“

Toetust hakatakse maksma tee üleandmisele järgnevat aastast. Kohalike omavalitsuste finantsjuhtimise osakonna juhataja Sulev Liiviku sõnul maksab eelarveaasta keskel üleantavate teede eest toetust sama aasta lõpuni Transpordiamet nende eelarvesse kavandatud vahendite arvelt. „Rahandusministeerium saab toetusfondist teehooldusraha maksma hakata eelarveaastale järgnevat aastast, seega mitte enne 2022. aastat,“ selgitas Liivik.

Omavalitsustele jaotatav tasandus- ja toetusfondi maht on 2021. aastal kokku 570 miljonit eurot. Fond sisaldab toetusi kohalike teede hoiule, üldharidusele, huvihariduse ja -tegevusele, lasteaiaõpetajatele, asendushooldusele, puudega laste hoiule, samuti eraldi matusetootuseks, toimetulekutoetuste maksmiseks ja rahvastikutoimingute teostamiseks.

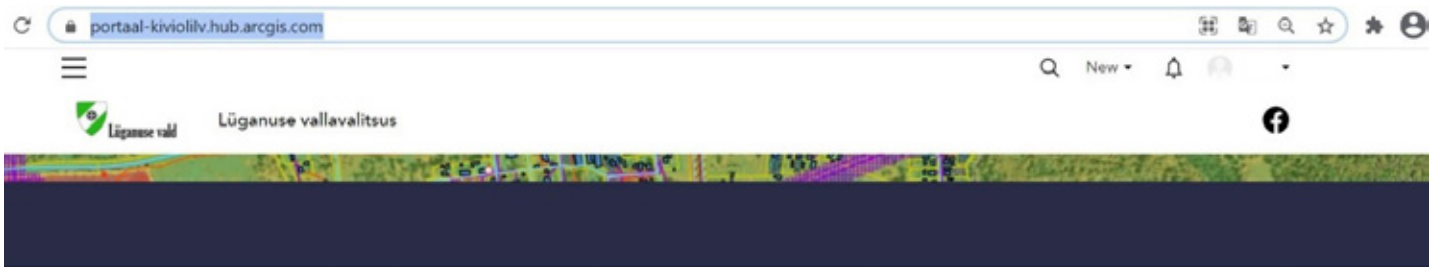
Tasandus- ja toetusfondi eesmärk on ühtlustada valdade ja linnade eelarvelisi võimalusi ning tagada kohalikele omavalitsustele piisavad vahendid kohaliku elu küsimuste lahendamiseks.

LVL

Allikas: Rahandusministeerium

RAHANDUSMINISTEERIUM

Kaardirakenduste koostamisel on muuhulgas kasutatud riiklikke avaandmed (näit. Maa-amet, Statistikaamet), avalikku kasutusse antud linna poolt tellitud või koostatud tärgandmed (näit. seoses linna detail- ja üldplaneeringute ja taristu ruumiandmetik), avalikku kasutusse antud kogukonnapõhiseid kogutud tärgandmed (näit. Open Street Map) ja avalikku kasutusse antud ruumianalüüse (näit. Transpordiamet) ja Openclipart poolt vabasse kasutusse antud pildimaterjali.

Kuvatõmmis „Lügane valla kaardirakenduste kogu“ rakendusest

Lügane valla kaardirakenduste kasutajale

Kohalikud omavalitsused kasutavad oma töös üha rohkem nii kaartide kui ka ruumikujutistega seotud andmebaase. Arengukavade, detail- ja üldplaneeringute puhul on lisaks nõutav vastavate kaardirakenduste avalikustamine. Tehnoloogiline areng võimaldab toetavate süsteemide arendamist omavalitsuse hallatava ja arendatava taristu (nt tänavavalgustus, kergliiklusteed) toimimises, kusjuures vastav andmebaas peab olema ühilduv riiklikest geoandmebaasidest pärit avaandmetega.

Vastaval otstarbel on hiljuti uuendatud Lügane valla geoinfosüsteemis asuv kaardirakenduste kogu.

Lügane Vallavalitsuse kodulehe kaudu on see tehtud juba avalikkusele kättesaadavaks,

kuigi selle sisu on täiendamise staadiumis (loodame ka teie poolt selles osas konstruktiivset tagasisidet). Vallaelanikel võib tekkida vajadus kontrollida erinevates valla asupaikades asuva taristu paiknemist (sh hooldustööde teostajaid), selle kavandamiseks tehtud mõõdistuste materjale, teha päringuid ühistranspordi liikuvusandmete või pakendikonteinerita paiknemise kohta, leida maatüki omandivorm, sihtotstarve, hind, geoloogiline situatsioon või planeeritav juhtotstarve. Kaardirakenduste kogus portaal-kivioliiv.hub.arcgis.com asuvatele objektidele klõpsates on võimalik leida nii seotud materjale kui ka teha vajalikke päringuid.

Kogus on momendil 24 kaardirakendust: talvine teehooldus; detailplaneeringud; Kiviõli läbi aegade; mõõdistused; ühistranspordi liiklustihedus ja kättesaadavus; geodeetilised alusplaanid; kehtiv Kiviõli linna üldplaneering;

pakendikonteinerite paiknemine; tänavavalgustus; ettevõtted; Ida-Virumaa turismikaart; tuuleenergia alad; looduskaitsealade andmetik; metsakorralduse andmetik; uus Lügane valla üldplaneering; tugijoonis; üldplaneeringu ideekorje; Lügane valla maaüksuste sihtotstarbed; Lügane valla maaüksuste omandivorm; Lügane valla maaüksuste mõõdistamise viis; Lügane valla asulad; veemajandustaristu paiknemine; allmaakaevanduste ja karjäärade alad; kinnistute hinna- ja viljakustsoonid ning momendil aktuaalne koroonaviirus Eestis.

Loodame, et vastav kogu on teile praktiline ning leiate Lügane valla kohta kogutud ruumiandmetest ka teile vajaliku informatsiooni.

Mait Rei
GIS-spetsialist

Valminud on haridusvaldkonna analüüs

Cumulus Consulting OÜ poolt on valminud Lügane valla haridusvõrgu analüüs, millega saab tutvuda valla kodulehel www.lyganuse.ee/uuendised-ja-teated ning saata arvamused ja küsimused e-posti aadressil iti-jantra.metsamaa@lyganuse.ee hiljemalt 3. märtsiks. Edasine ajakava Lügane valla haridusvõrgu ümberkorraldamiseks on järgmine:

16. veebruar – 3. märts on võimalik saata küsimusi ja arvamusi Cumulus Consulting OÜ poolt koostatud analüüsi kohta. Toimuvad läbiarvamised asutustega.

25. veebruar – toimub volikogu koosolek, kus Mihkel Laan (Cumulus Consulting OÜ) teeb Lügane valla haridusvõrgu analüüsi ülevaate. Haridusvõrgu ümberkorralduste eelnõu saadetakse hoolekogudele ja õpilasesindustele.

dustele arvamuse avaldamiseks.

12. märts – olemas on hoolekogude ning õpilasesinduste arvamused ning on toimunud läbirääkimised kõikide asutustega. Täiendatakse eelnõud.

25. märts – täiendatud eelnõu läheb volikogu ette.

LVL

Lindude gripp jõudis Eestisse

Tallinnast Stroomi rannast leitud kümnokk-luigel tuvastati väga nakkav (kõrge patogeensusega) lindude gripitüvi H5N8.

Kuna lindude gripp on väga nakkav ja levib kiiresti, on oluline taudi ennetamine ning selle avastamisel koheste abinõude rakendamine.

Mida teha, kui leiate surnud linnu:

Juhul, kui leiate hukkunud veelinde (haned, luiged), hulganisti surnud metslindude või surnud röövlinnu (kullid, kotkad) korjuse, siis palume sellest teavitada helistades infotelefonil +372 605 4767.

Kodulinnu surmast teavitada veterinaararsti, kellelt saate edasised suunised.

Kodulindudel esinevad lindude grippi iseloomustavad järgmised kliinilised tunnused:

- loidus,
- isu vähenemine,
- munatoodangu järsk langus,
- kõhulahtisus,
- hingamisraskused,
- eritised silmadest,
- närvinähud,

- peapiirkonna, peamiselt harja ja lokutite turse ja sinakus,
- kodulindude suremus võib ulatuda kuni 100%-ni.

Kui täheldate oma lindudel selliseid tunnuseid, siis palun võtke kohekohe ühendust veterinaararstiga.

Ära hoidmaks raskeid tagajärgi nii endale kui linnu-kasvatusektorile laiemalt, saate oma linde kaitsta, rakendades bioturvalisuse meetmeid:

- pea linde sisetingimustes. Juhul kui see ei ole võimalik, vältida lindude kontakt vee- ja metslindudega, kasutades lindude pidamisel välitingimustes aiaga piiratud ja võrguga kaetud ala, katusealust söötmis- ja jootmiskohta;
- pea parte ja hanesid teistest kodulindudest eraldi;
- hoiu sööta, allapanu ja muud materjali sellises kohas, kus kokkupuude vee- ja metslindudega on välistatud;
- ära luba kõrvalisi isikuid linnupidamishoonesse ega lindude pidamiseks piiritletud alale;
- vaheta riided ja jalanõud ning pese ja desinfitseeri käed enne linnupidamishoonesse sisenemist;
- korralda sõidukite liikumine oma territooriumil nii, et lindudel ei oleks kokkupuudet trans-

pordivahenditega;

- too välisriigist linde või haudemune vaid pädeva veterinaarasutuse väljastatud sertifikaadi alusel;
- ära luba välismaalt pärit isikuid linnupidamishoonesse või lindudega kokku puutuda vähemalt 48 tundi peale nende saabumist riiki;
- munad, suled, tapasaadused jne tuleb säilitada või hävitada sellises kohas, kuhu ei ole ligipääsu teistel lindudel;
- haiguse kahtluse korral teavitada kohe veterinaararsti, eralda haiged linnud tervetest;
- hoiu karja juurde toodavad linnud eraldi vähemalt 30 päeva, sel ajal veendu, et linnud on terved ning luba oma karja ainult terveid linde.

Lindude gripi korral linde ei ravita. Kui haigus jõuab linnupidamishoonesse, siis kõik seal elavad kodulinnud hukatakse Põllumajandus- ja Toiduameti järelevalveametniku kontrolli all, et tõkestada nakkuse edasist levikut. Sõöt, söödanõud, jäätmed ja muu materjal, mis võib olla viirusega saastunud, töödeldakse või hävitatakse järelevalveametniku juhiste kohaselt viisil, mis tagab viiruse hävimise.

Rohkem infot lindude gripi kohta
pta.agri.ee/lindude-haigused#lindu-de-gripp.

Perekonnakroonikast õppeprogrammideni Lüganuse näitel

See kordne LEADER-lugu tutvustab ühte tänuväärset ettevõtmist, mis sai alguse kohaliku koduloohuvilise sugupuul uurimisest ja sealt edasi kõige sellega kaasneva jäädvustamisest.

Ajalugu on aga suuremal või vähemal määral kõigi, mitte ainult ühe suguvõsa ühe ärksama hääre huviobjekt. Ja nii sündiski idee mingit pidi Lüganuse kihelkonna kohapärimust ja muinasaega, millest sageli kohalikudki, ammugi siis kaugeltnurgamehed, midagi ei tea, põhjalikumalt jäädvustata ja esile tõstma hakata. Ikka eesmärgiga mõeldes tulevaste põlvetele ja olgem ausad – ka praeguste kohalikele turismi-ettevõtjatele, kes iga väiksemagi piirkonna turundusvõimaluse eest kindla peale tänulikud on.

Laila Meister, MTÜ Purtse Jõe Arenduskeskus eestvedaja: „Me peaksime õppima oskust vana väärtustada ja ei tohiks võtta ajalugu kergekäeliselt. Inimesed tulevad ja lähevad, üldist ülevaadet ajaloost teavad üksikud. Ja ega nemad siis ka ei jõua kogu aeg rääkida.”

Ettevõtmise raames valminud õppeprogrammide väljatöötamine, matkamarsruutide märgistamine ja vaatamisväärsuse nime kandvate objektide kaardistamine on kahe aasta töö üsna tuumakas tulemus. Lisaks kohalikele giididele, kelle tööpõld on nüüd laienenud, ja tänuvõttele turistidele, kes kindlasti Virumaa Südamesse tee leiavad, lõikavad projektist kasu ka üldharidusasutused, kes valminud programme õuesõppel kasutada saavad. Ja miks mitte ka ajalootudengid, kes põhjalikuma piirkondliku uurimistööga tegelevad. Laila Meister on kindel, et senine töö on iga pühendatud hetke väärt: „Ma olen rahul, et meil oli niivõrd mitmekülgne kaasamõtletejate seltskond – ajaloolased, arheoloogid, matkajuhid, suvitajad, kohalikud elanikud, omavalitsus. Asjaolu, et koroonas suunas meie seminarid osaliselt värskesse õhku, mängis pigem meie kasuks ja arutelud olid tõeliselt tulemuslikud.” Tõepoolest – mis võiks olla

Tarakaldaga tutvumas.

veel inspireerivam keskkond kohapärimuse teemadel mõtteid vahetada, kui need samad künkad ja nende vahelised rohumaad, mille kohta väärt info hiljem veidi silutumal kujul laiematesse massidesse paisatakse? Ei tule ette.

Projekti raames valminud matkamarsruute saab läbida nii jalgsi, jalgrattal kui autoga. Kui praegu on need veel mõeldud giidiga kogemiseks, siis jätkutegevuse mõte on Lailal juba mõeldud: „Need kohad on paljuski tähistamata või kui ongi muinsuskaitsemärgis, siis tekstiilist sisu nende objektide juures ei ole. Eks see on nüüd lahendamise küsimus, et kas infotahvlid, mingi äpp või virtuaalmuuseum, et tekkelood oleksid omal käel ka kättesaadavad. Muidu ei ole neil kivide ja lohkude vaatamisel erilist mõtet.”

Lõpetuseks kutsub Laila üles kõiki lahtiste silmadega ringi käima. Ka põldu kündes võib komistada põnevatele leidudele, mis on laiemas plaanis palju väärtuslikumad asjatundlike ajaloolaste terava pilgu all, kui

kellegi kodusel kaminasimsil.

Aga selleks, et teada saada, mis üks lohukivi siis ikkagi on, kus ta täpselt seal Lüganuse kandis asub ja kas kivikirstkalmed on ka selle lähedal või kuskil järgmise käänaku taga, või et kas see mullakuhil seal põllupeenral on lihtsalt mingi mätas, või midagi sisukamat, on vaja veidikeks veel ootele jääda. Et lumi ära sulaks ja täpsem info avalikkuse ette jõuaks. Kevad algab 23. märtsil. See on ju peaaegu, et... kohe.

Kontakt

Laila Meister: e-post – iise@iise.ee
FB: Purtse Jõe Arenduskeskus MTÜ

Keit Lipp

MTÜ Virumaa Koostöökogu

Sonda Perenaiste Selts (SPS)

1992. aasta novembrikuus kogunes Sonda rahvamaja 12 naist, et asutada naisi ühendav organisatsioon. Kokkukutsujaks oli tolleaegne rahvamaja juhataja Maret Salk.

Naisrühmale ei leitud kuidagi sobivat nime. Kuni ühel 1993. aasta veebruarikuul õhtul kutsus kauaaegne Sonda kooli õpetaja Aino Oamer naised enda juurde koju, kus oli säilinud ajaloolisi materjale 1930. aastal loodud Sonda Perenaiste Seltsi kohta. Aino Oameri ema oli olnud aastatel 1930-1940 seltsi aktiivne liige.

Tolleaegne Sonda Perenaiste Selts asutati 1930. aasta oktoobris. Kolme tegevuskuu jooksul kasvas seltsi liikmete arv 60-ni ja 1931. aastal lausa 80-ni. Seltsil oli oma pitsat, lipp ja põhikiri ning tööd suunas juhatus. Selts korraldas igasuguseid perenaistele vajalike kursuseid, peoõhtuid, väljasõite, näituseid. Samuti omas selts lauanõude komplekte ja kompressorit, mida laenutati välja. Perenaiste kasutuses oli ka maa-ala mida rahvasuus nimetatakse „Sääsepargi“. Pargis asus tantsuplats ja kõlakoda ning isegi müügikohad. Parki hoiti korras ja seal korraldati vabaõhuüritusi. Selts oli aastatel 1930-1940 üks elujulisemaid seltsi Virumaal.

Kuna 1992. aastal loodud organisatsiooni tegevus ühtis endisaegse perenaiste seltsi tegevusega ja kuna üheksakümnendate algul oli päevakorras igasuguse ammuolnu taastamine, siis otsustati nimetada naisi ühendav organisatsioon Sonda Perenaiste Seltsiks. Kuigi SPS tegutses vana seltsi eeskujul, ei pidanud nad endid kunagise hiigelorganisatsiooni järeltulijaks ja õigusjärglaseks.

1993. aasta maikuus korraldatud tantsuõhtu loeti endise hiigelorganisatsioon perekonnaõhtute traditsiooni jätkamiseks.

Uuel loodud seltsil puudus esimesel tege-

Foto SPS kroonika: Seltsi naised 2002. aastal.

vusaastal juhatus. Aasta pärast valiti SPSile juhatus ja tehti algust seltsi liikmete hulgas juubelite tähistamise traditsiooniga.

SPS lõi ka traditsioonid koduküla rahvale: jõululaat, Sonda Aasta Naise ja Aasta Mehe valimine, Naistepäeva meelelahutusõhtu. Samuti korraldas selts üritustel maitsvate suupistete müüki.

SPS naised katsetasid läbi igasuguseid uusi käsitöö trende ja kutsusid külla huvitavaid inimesi, kes jagasid teadmisi oma hobide või tööde kohta. Usinasti osaleti Ida-Viru käsitöömessil „Viru Nikerdaja“.

Selts jäädvustas oma tegevuse kroonika raamatutesse. Viimaseks sissekandeks on jäänud 2013. aasta jõululaada korraldus.

Kui kellelgi huvi, siis nii kroonikaga kui fotoalbumitega on võimalik tutvuda Sonda raamatukogus.

Tegevuse rahalise poole pealt sai SPS tuge vallavalitsuselt ja sponsoritelt. Samuti kirjutati palju projekte ja koguti liikmemaksu.

Foto erakogust: Sonda perenaiste Selts 1930.

See on lühike ülevaade ühe Sondas tegutsenud seltsingu kohta, kelle tegevus oli tähtis kogukonnale. Samuti ühendas selts põlvkondi. Nende tegevusaastate jooksul on seltsi kuulunud erinevas vanuses naised, emad tütardega ning vanaemad lastelastega.

Seltsi oma tegevusega oli maakonnas nähtav ja usun, et ka eeskujuks hiljem loodud seltsingutele.

Armsad naised! Ehk on teil huvi jätkata Sonda Perenaiste Seltsi ajaloolist tegevust ja jäädvustada oma jälg kroonika lehekülgedele järgmiste põlvkondade jaoks?

Karmen Kõrts

Sonda Rahvamaja

TASUB TEADA

Külastusmäng Unustatud Mõisad 2021

Külastusmängul on algamas 17. hooaeg, Maidlas 16. hooaeg. Eelmisel, 2020. aastal tähistasime külastusmängul osalemise 15. juubelit ning Maidla Kooli 95. sünnipäeva.

Tõnu Kiviloo: „Kindlasti on tegemist taasiseseisvumisaja ühe pikima turismiprojektiga. Külastusmäng on pikalt kestnud tänu tublidele inimestele, kes mõisaid arendavad ja oskuslikult külastajatele tutvustavad.“ Kõik see on toimunud ja toimub ka Maidla mõisakoolis.

Sel suvel on kavandatud viis külastuspäeva: 3. ja 4. juuli; 17. ja 18. juuli; 7. august. Mõis on avatud kella 10.00 - 18.40.

Igal täistunnil toimuvad ekskursioonid giididega. Need on Maidla Kooli õpilased, kes õpivad kodukandi kultuurilugu ning Maidla Huvikooli raames giidindust kauaaegse pedagoogi Heidi Pabori juhendamisel. Võimalik osaleda töötubades ning kindlasti pakume ka midagi uut arvestades meie mõisa eripära. Kaasa aitavad Maidla Kooli töötajad.

Foto: Viivian Päll

Külastustasud:

Pered 7 eurot, täiskasvanud 4 eurot, õpilased ja pensionärid 2 eurot. Kohtumiseni suvises mõisas!

Meelike Abroi

Maidla Kooli direktor

Rändnäitused Püssi Kultuurimajas

Alates 01.03 kuni 31.03. 2021 saab Püssi Kultuurimajas vaadata kahte rändnäitust „Eesti raha margast kroonini“ ja „Euroraha“

RÄNDNÄITUS „EESTI RAHA MARGAST KROONINI“

Näitus annab ülevaate Eesti Vabariigis alates 1918. aastast käibinud rahadest: Eesti esimesest omavääringust margast ning „vanast“ ja „uuest“ Eesti kroonist, millest esimene oli käibel aastatel 1928–1941 ning teine aastatel 1992–2010. Ajalooliste müntide ja rahatähtede kaudu avaneb omalaadne vaade Eesti riikluse ja majanduse ajaloole, aga nendes peegeldub ka meie kunsti- ja kultuurilugu. Näitus valmis 2006. aastal koostöös Eesti Ajaloomuuseumiga.

RÄNDNÄITUS „EURORAHA“

Eestis 2011. aastal käibele tulnud euro pole mitte lihtsalt tugev ja usaldusväärne raha, vaid ka Euroopa ühtsuse jõuline sümbol. Näitus annab põhjaliku ülevaate Euroopa ühisrahast, euroala ajaloost, euro pangatähtedest ja müntidest ning nende kujundusest ja turvaelementidest, mälestus- ja meenemüntidest. Näitus valmis 2012. aastal ja on Eesti raha ajaloo näituse jätk.

Virje Härm

Kontakt 5334 5137
Lüganuse Kultuurikeskus

KIRIKUKALENDER

EELK Lüganuse Ristija Johannese kogudus

7. märts, kell 11.00 Lüganuse kirik, Maarja kabel
Paastuaja 3. pühapäeva jumalateenistus koos Kiviõli kogudusega

14. märts, kell 11.00 Lüganuse kirik, Maarja kabel
Paastuaja 4. pühapäeva jumalateenistus

21. märts, kell 11.00 Lüganuse kirik, Maarja kabel
Paastuaja 5. pühapäeva missa koos Kiviõli kogudusega

25. märts, kell 18.00 Lüganuse kirik, Maarja kabel
Paastumaarjapäeva palvus

28. märts, kell 11.00 Lüganuse kirik, maarja kabel
Palmipuudepäha jumalateenistus

LUULETUS

Kriisiaeg

Üksi päevi veedan kodus.
Tunnid venivad nii pikas rodus.
Igavusest väljapääsu pole näha.
Aina mõtlen, mida veel võiks teha?

On maailma vallutanud COVID,
ta segi on paisanud me soovid.
Meid aegajalt kooli ei luba
ja trenni jaoks jäänud oma tuba.

Kõik filmid on vaadatud ammu,
seaks sõprade poole nüüd sammud,
kuid minna ei saa, ei tohi.
Kas tuleb kord päästev rohi?

Nii palju raamatuid lugenud pole
ma ammu. See on ju tore!
Kuid eemal sõpradest siiski on raske,
parem tavaellu tagasi laske!

Taas päris maailma tahaks
ja sinna joostes kohe läheks.
Nii ootan, et ruttu kriisiaeg lõpeks.
Ei taha aega raisata koduõppeks.

Gerda Veiser
Maidla kooli 8. klassi õpilane

HUVITAV

Lüganuse Kool on roheline

Kuna meie kool asub looduskaunis kohas Purte ja Roodu jõe vahelisel alal keset vana mõisaparki, annab see hea võimaluse õppetegevuse seostamiseks looduskeskonnaga ja võimaldab tundi-de läbiviimist väljaspool klassiruumi. Oleme juba mitmeid aastaid pööranud suurt tähelepanu loodusainete õpetamisele, selle kinnituseks on väga head tulemused aineolümpiaadidel nii maakonnas kui ka vabariigis. Järgime keskkonnateadlikku mõtteviisi ning alates 2015. aastast kirjutatud KIK projekte ja osalenud nende abil tundides loodushariduskeskustes üle Eesti.

Selle aasta alguses ühinesime ka „Rohelise kooli“ võrgustikuga. Programm „Roheline kool“ toob keskkonnasäästliku mõtteviisi kooli igapäevastesse tegevustesse ning aitab seda süsteemselt ja terviklikult rakendada. Selle eesmärk on aidata lastel ja noortel kujuneda jätkusuutlikult mõtlevateks keskkonnateadlikeks inimesteks. Kaasatud on kõik – õpilased, õpetajad, kooli personal kuni lapsevanemateni välja.

Programmi näol on tegemist tuntuima ülemaailmse keskkonnaharidusprogrammiga õppeasutustele, mille ingliskeelseks nimeks on Eco-schools Global. Ülemaailmselt juhib programmi Foundation for Environmental Education (FEE) – Taanis asuv valitsusväline mitetulusühing, mille eesmärgiks on keskkonnahariduse abil edendada kestlikku arengut. Eestis juhib Rohelise kooli programmi Eesti Looduskaitse Selts, olles FEE täieõiguslik liige. Programmi tegevuste koordineerimiseks on sõlmitud koostöölepingu Tartu Loodusmaja-ga. Alates 2020. aasta juunist on „Rohelise kooli“ programmi Eesti patroon president Kersti Kaljulaid.

Eestis on Rohelise kooli programmiga liitunud üle 150 kooli ja lasteaia, kuid Ida-Virumaal on koolide esindatus rohkem kui tagasihoidlik: võrgustikus on enamasti lasteaiad ning koolidest vaid Illuka ja nüüd ka Lüganuse.

Valdkondi, millega tegeletakse, on kokku kümme: elurikkus ja loodus, kliimamuutused, energia, globaalne kodakondsus, tervis ja heaolu, meri ja rannik, prügi, õueala, transport, jäätmed ning vesi. Meie koolil on lähemalt käsitletavateks teemadeks elurikkus ja loodus, meri ja rannik ning tervis ja heaolu. Eesmärkidest lähtuvalt oleme sõnastanud ka tegevuse põhimõtted.

„Rohelise kooli“ tegemised peaksid aitama kaasa õpilaste loodusalaste teadmiste suurendamisele ja õppetööd veelgi mitmekesistama.

TEGEVUSE PÕHIMÕTTED

- Rakendame tunnis õpitu ellu.
- Oskame loodust hinnata ja hoida.
- Hoolime üksteisest vaatamata rahvusele.
- Ei viska prügi maha.
- Liigume palju värskes õhus.
- Innustame ka teisi loodusest hoolima.
- Näeme looduses tervikut.
- Eelistame tervislisku toitu.
- Kooli tuleme võimalusel jalgsi või rattaga
- Oleme teadlikud taaskasutuse võimalustest.
- Ostame poest ainult vajalikke asju.
- Loomme endale ja oma lastele ilusama tuleviku.

Tiina Sai
Lüganuse Kooli õppealajuhataja

Sonda koolimaja 1922. a.

Sonda koolimaja 100

Sonda vana koolimaja, praegune Sonda raamatukogu, tähistab 13. veebruaril oma sajandat juubelit.

Sondasse hakati esimest koolimaja ehitama Sonda raudteejaama lähedale Räime talu maa-dele, ehitamine toimus peamiselt aastatel 1920 – 1921. Algselt oli majal kivikatus, kuid see vahetati 1930-ndatel aastatel välja, sest oli liiga raske ning põhjustas seinte vajumise ning ahju-de pragunemise. 13. veebruaril 1921 asusid esimesed 64 õpilast õppima koolimaja ühes valminud klassiruumis kahe õpetaja, Aleksander Straussi ja Aleksander Puurmanni juhendusel. Ümber maja toimus samal ajal vilgas ehitustöö. Kuna lühikese aja jooksul (veebruari-mai) ei jõudnud lapsed programmikohast tarkust selgeks õppida, jäeti kogu kool klassikursust kordama. 1921/22 õppeaastast hakkasid Son-

Joonistas Joosep Liblik 2. klass.

da koolis käima ka Uljaste külakooli õpilased, kuna Uljaste kool suleti kui talviseks õppetööks mittekõlbulik. Nüüd oli õpilasi juba üle 100. Kooli nimeks sai Sonda Kõrgem 4-klassiline Algkool. Peale II maailmasõda oli õpilaste arv

250 ümber. Töötati kahes vahetuses. Lisaks töötas veel õhtukool, mis lõpetas töö 0.30 öösel. 1947. aastast avati koolis ka vene õppekeelega osakond (hilisematel aastakümnetel ainult algklassid, viimane õppeaasta 1993/1994). Koolil oli internaat ja kooliaed.

Kool töötas hoones 1974. aasta 11. novembrini, mil koolipere asus õppima uues, praeguses koolimajas. Vana maja jäi pikkadeks aastateks tühjaks (1974 – 1999), siis remonditi see raamatukogu jaoks, mis alustas hoones tegevust 19. novembril 1999. Maja eest hoolitseb praegu direktori kt Stella Mäitse. Raamatukogu kõrvale on paigutatud mälestuskivi esimese koolihoone mälestuseks.

Inge Kasesalk
Merle Poll

Meie kool sai 89-aastaseks

89 aastat on avatud esimeses klassis aabitsat, õpitud korruptustabelit, maaeldud võõraste keeltega, loetud kaugele maade ja rahvaste kohta, kirjutatud ümberjutustusi ja kirjandeid, paigutatud ajateljele Lembitu võitlusi ehk siis Lutheri reformatsiooni, avastatud maailma nähtavaid ja nähtamatuid saladusi, õpitud laule, mis teevad rinna rõõmsaks, ja arendatud keha, et olla ikka traksis ja tugevad. See aastast aastasse kulgev rutiin on kui aastaegade vaheldumine, mis annab kindlustunde maailma püsimise kohta.

Mis on kool? Kes kujundavad kooli näo? Mis on see, mis teeb ühe kooli eriliseks kui teise? Kuidas koolid sünnivad ja miks nad surevad? Kuidas koolimälestused minevikutolmu alla mattuvad? Kelle oma on kool?

Küsisin noortelt – mis on kool? Õpilase teine kodu? Haridusasutus? Teadmiste tempel? Kogukonna süda? Ühiskonna minimudel? Ometigi ei anna need definitsioonid edasi kõike seda, mis koolist kooli teevad. Üks on kindel, koolil on oma reeglid, oma süsteem, kool ühiskonna osana on pidevas muutumises ja need muutused ei pruugi meile alati rõõmu teha. Uuendustega on vaja harjuda, teist moodi tegemine on alati natuke või palju eneseületust, õppimine on pidev muutumine. Kui muu ei muutu, siis aastatega kasvab jalaruum ja koolikoti raskus, loetavate raamatute paksus ja õpetajate ootused iseseisvale toimetulekule.

Me oleme kooliga seotud erinevaid kanaleid kaudu – õpilastena, õpetajatena, lastevanematena, töötajatena, aga ka maksumaksjatena ehk siis annetajatena/ ekspertidena panustajatena.

Enamik noori seostas kooli kohaga. Kool on koht, kus õpitakse, saab targaks ja toimub palju põnevat, koht, kus on su sõbrad ja klassikaaslased, paik, kus saad tasuta süüa ja vahel ka koht, kus tuleb käia kuigi väga ei taha. Seega noorte jaoks on kool eelkõige garderoob, klassid, kus õppetöö toimub, söökla ja seal tulevad lõhnad, võimla, ujula, koridorid ja seal olevad pingid,

kus istuda sõpradega kõrvuti. Minu ajal ei olnud neid pinke, oli kohustus ringiratast jalutada. Seda valvas korrapidaja – õpetaja ning ma mäletan seda kui üht väga tüütut vahetunni osa. Sarnast jalutamist korrustel on ka Kiviõli 1. Keskkooli seinad näinud. Aga ajad muutuvad. Jalutamise asemel on õpilaste vaba aja sisustajaks saanud telefon, mängud ja muusikavideod. Harva näen keksumängu või lauamängu. Telefonis mängimiseks on saanud omaette teadus. Minu noorepõlves saatsime üksteisele tunni ajal kirju, seda kommet enam ei tunta.

Nüüd saadetakse kirjade asemel sõnumeid Messengeris või Whatsappis, Twitteris või Instagramis. Nii et osalt on koht nimega kool liikunud internetti, tuleb tunnistada.

Aga ometi ei seostata Classroomi või Stuudiumi kooli kui kohaga. Ma ei leidnud ühtegi kooli kohta käivat vastust, mis oleks öelnud, et kool on see tüütute ülesannetega keskkond, kus õpetajad saavad kellaajalise täpsusega tööde esitamist jälgida. Kool on ikka koht, kus on õpilased ja õpetajad füüsiliselt kohal.

Küsisin täna oma noortelt, kas nad teavad meie kooli „dinosauruseid“ – õpetajaid, kes koolis töötanud kümneid aastaid „enne nende aega“. Sain vastuseks hulga nimesid, kes nende õpetajatena figureerinud, kuid nõuka-aegseid õpetajaid nende seas ei olnud. Ja seegi on aja ning muutuste märk. Õpetajad elavad ikka oma õpilaste mälestustes. Kui isiklik mälestus puudub, elab mõnda aega legend ning siis see hääbub kusagile koolimälestuste riulile paksu tolmukihki alla. Ja ometigi on kooli ajalugu täis põnevaid isiksusi, kelle nimi vanematele vilistlastele emotsiooniväreluse näole toob. Raie või Roose, Klauksid või siis Olle, Sander või Nurk või siis Eiert või Kuusmik. Ega minugi mälu üle kõigi kümnendite ulatu, aga nimed jäävad meelde, kui nendega seonduvad lood. Neid lugusid oleme püüdnud talletada kooli ajaloost kõnelevatesse raamatutesse. Aga kui palju lugusid veel kuskil mälusoppides ootab, ei oska

öelda. Tahaks loota, et palju. Ja üks neid tule ju ka iga aastaga juurde. Näiteks, kuidas ma Euroscolale sõidu kuupäevad sassi ajasin ja siis tuli õpilastel end lennukile minekuks valmis panna lausa tundidega, kui mitte öelda minutitega. Esimesel hetkel on olukord talumatult piinlik, kohutav või hirmutav, et meenutamine teeb haiget. Aga ometigi oskab sõber aeg-ajalt juhtunu heledamatesse toonidesse rüütada ja mälestusena helgemasse poolde paigutada. Kindlasti on igaühel mälestusi kasinalt tehtud kontrolltöödest või meenuvad klassi sisenaljad, millest teised ei pidanudki aru saama. Eks ma õpetajana olen püüdnud laste ütlemissi-kirjutamisi koguda, aga viimasel ajal on moes rohkem see, et pigem jäetakse ütleмата-kirjutamata ja Google'i tõlkevead nii põnevad ei ole, et neid tahaks koguda.

Meie kool sai 89-aastaseks. Ainus mu tutvusringkonnas olev sama vana inimene on vanema Salme. Ta on üle elanud II maailmasõja, okupatsioonivõimude vahetumise, usina kommunismiehitamise ja taasiseisvumise eufooria. Ta on minu jaoks side ajaloo ja elu vahel, sest suurt osa sellest, mida ma koolis õpetan, on ta ise näinud. Näinud rõõmu ja tundnud kurbust, murdnud kõvasti tööd teha ja ometi säilitanud optimistliku meele, oskuse nalja visata ja huvi maailma elu vastu. Eks kajastu kooli 89 aastaski kõik see, mida pöördelisteks sündmusteks lugeda. Ja seda on palju. Tasub võtta hetk, et käidud teele tagasi vaadata ning mõtestada, mis see kool siis ikkagi on.

„Aga jah, väärt ajad ja väärt klass oli meil! Kõik õpetajad olid ägedad sellistena, nagu nad olid!“ Kuni mu õpilased nii kirjutavad, tahan olla õpetaja Kiviõli 1. Keskkoolis. Kuni kestavad linnalegendid Kilumetsa kontrolltöödest, olen osa ajaloost. Kuni inimesed siin paepealsel rannaribal leiavad koos elamisest kasu ja mõtet, kestab kool ning haridus on valgus.

Tiina Kilumets
Kiviõli 1. Keskkoolis õpetajana töötanud aastast 1997

Piltuudis

KIK-i õpetajad valmistasid lumest tordi kooli sünnipäevaks

Kooliõde: pea kõik eluks vajalikud vitamiinid peaks laps saama kätte toidust

Kõige lihtsam ja kättesaadavam vahend tervena püsimiseks ja organismi tugevdamiseks on tervislik eluviis, kinnitab Jakob Westholmi Gümnaasiumi kooliõde Reet Ester. Kooliõde sõnul on äärmiselt oluline, et õpilased toituks mitmekülgsest ja täisväärtuslikult, nii ei teki ka vitamiinide ega teiste elutähtsate ainete puudust.

Kooliõde Reet Ester tõrjub levinud arusaama nagu liiguks viirused ringi eelkõige kevadel ja sügisel, kui on niiskemad ilmad, ja üks korralik talv peatab ka viiruste leviku. „Tegelikult see nii ei ole. Ägedatesse viirushaigustesse võib haigestuda kõikidel aastaegadel. Viirushaigustele on iseloomulik väljakujunenud hooajalisus. Haigestumised sagenevad sügise saabudes, jõuavad haripunkti veebruaris ja vähenevad soojade ilmade tulekuga,“ räägib kooliõde.

„Organismi vastupanuvõime talveperioodil on seega väga oluline.“

„Selleks, et hoida oma immuunsüsteem talveks võitlusvõimelisena, tuleb omaks võtta tervislik eluviis,“ soovitakse kooliõde Reet Ester kõige tõhusamat retsepti, mis võib tunduda küll lihtne ja elementaarne, aga millest kinnipidamine ei taha inimestel alati õnnestuda. „Kehaline aktiivsus, piisav uni ja tasakaalustatud toitumine on need kolm sammast, mis toetavad igas vanuses õpilast hea enesetunde saavutamisel, õpivõime tõstmisel ja haiguste ennetamisel. „Lumisele talvele tasub tänulik olla – lapsed veedavad hea meelega aega õues liikudes, mis aitab arendab füüsilist vormi, annab energiat ja parandab meeleolu. Ühtlasi toob värskes õhus viibimine hea isu ja

une,“ kinnitab kooliõde.

ASENDAMATUD AINED

Palju räägitakse talve ja tervise kontekstis vitamiinidest. Nende tähtsust ei alahinda ka kooliõde Reet Ester, kelle sõnul on aga lapsele, kelle organism kasvab ja areneb vitamiinid ning ka mineraalained olulised igal aastaajal. „Võttesõnaks on siinkohal tervislik toidulaud. Et õpilane saaks söögist rohkem kui vaid energia ja kalorit,“ juhib kooliõde Reet tähelepanu.

„Vitamiinid on asendamatud toitained, milleta organism hakkama ei saa, seega on vitamiinirikkad toidud hea tervise aluseks.“

Immuunsusest rääkides ei saa üle ega ümber C-vitamiinist, kuid organismi vastupanuvõime tugevdamiseks on vaja ka A-, E-, B-rühma vitamiine, D3-vitamiini, foolhapet ning mineraalainetest rauda, tsinki, mangaani, vaske, joodi ja seleeni.

Igal vitamiinil on organismis oma kindel ülesanne ja nende tegevusvaldkond on kokku hoopis laiem kui organismi tugevdamine kõha ja nohu vältimiseks. Vitamiinid ja mineraalained hoolitsevad ka seedimise ja ajutegevuse eest, tugevdavad hambaid ja juukseid, toidavad küüsi ja nahka. „Ükski toiduaine ei sisalda aga kõiki vitamiine, seepärast on vaja süüa korrapäraselt kõiki toite viiest erinevast toidugrupist,“ viitab kooliõde teada-tuntud toidupüramiidile, mida kooliõde tutvustavad ka õpilastele. Just sealt on näha, kui suur peaks olema osakaal näiteks teraviljal-kartulil või loomsetel valkudel nagu liha, kala ja muna. Kooliõde peab toidu-

püramiidi väga heaks ja käepäraseks te juhiks, mida järgides saab organism kätte piisavas koguses vitamiine ning mineraalained.

KA TALVEL ON VÕIMALIK TERTISLIKULT TOITUDA

Kas talvisel ajal, mil just värske puu- ja köögiviljaga kitsam, võiks lapsele anda juurde purgivitamiine? Kooliõde Reet Ester on seda meelt, et toidulisandid ei peaks õpilase menüüsse kuuluma, eelistatult võiks õpilane saada vajalikud ained kätte toidust ja isegi, kui pole parasjagu värske kraami kõrghooaeg, on kaubandusvõrgus siiski aastaringselt saada ka värskeid puu- ja juurvilju, lisaks hapendatud, kuivatatud ja külmutatud viljadele. Erandiks on D-vitamiin, mida me toidust ja Eesti lühikesest suvest piisavalt palju ei saa. „Suurenenud D-vitamiinivajadus on kindlasti õpilastel kiire kasvuperioodi ajal,“ ütleb kooliõde. D-vitamiini ülesandeks on hoolitseda luustiku aga ka hammaste eest.

Vitamiinide ja mineraalainete puudus võib lõppeda tõsiste tervisehäädadega, seepärast toonitab kooliõde veel kord: õpilaste toidulaud olgu mitmekesine. „Vitamiinide puudus võib tekkida ebakorrapärasel toitumisel, erinevate dieetide katsetamisel, valel toiduvalikust, ühekülgisel toitumisel, toiduainete valel töötlemisel,“ loetleb ta ja lisab, et koolilapsel peab olema päevas kolm põhisöögikorda ja lisaks paar tervislikku vahet. „Söömata jäänud hommikusööki ja koolieinet ei asenda täisväärtuslik õhtusöök,“ kinnitab kooliõde.

Tallinna Koolitervishoid
www.kooliõde.ee

Konkursi võitjad

Foto: Karina Tseburashkina

Uksevõistlus Kiviõli Vene Koolis on lõppenud

Lõpuks on meie lapsed täie hooga tagasi koolis ning pärast koolivaheaega ja distantssõppe perioodi oleme kokku võtnud kooli uusaastakonkursi „Meie lõbus uusaasta uks“ tulemused. Auhinnasaajad ja võitjad on selgunud.

Kahjuks ei saa ajaleheveergudel kõiki uksi näidata, kuna neid olid konkursil kokku 24. Kuid jagame hea meelega võitjate suurepäraseid töid kooli Facebooki lehel!

Võitjad selgusid astmete kaupa – nendeks osutusid 2.a, 6.a ja 9.a klass.

Ei unustatud ka teisi õpilasi ning kõik said väärlised tunnistused ja klassijuhataja tunnis midagi magusat põske. Lõppude lõpuks kõik lapsed ja õpetajad püüdsid oma parimat ja kaunistasid mitte ainult uksi, vaid ka meie armastatud kooli klassiruumi ja koridore!

Õnnitlused kõigile võitajatele ja aitäh osalejatele vapustava õhkkonna eest koolis!

Karina Tseburashkina
Kiviõli Vene Kooli juhataja

Fotod: Silva Põld

Vitamiininädal

Sonda Kooli õpilased ning koolieelikud õppisid põhjalikumalt tundma vitamiine – toimus vitamiininädal. Iga päev rääkisime erinevast vitamiinist, selle vajalikkusest ning toiduainetest, millest antud vitamiini rohkem saame.

A-vitamiini päeval vaatamise videot porgandikorjamise masinast ning mängisime puuvilja Yatzyt.

B-vitamiini päeval panime kokku toidupüramiidi ning mängisime toidurühmade trips-traps-trulli.

C-vitamiini päeval lahendasime ristsõna ning maitseisime erinevaid vilju, lapsed valisid lemmikuks sidruni.

D-vitamiini päeval valmistasime tervislikke ning vitamiinirikkaid smuutisid. Kõige rohkem maitse kevadrohelisest värvi smuuti, milles olid spinat, banaan, kiivi ning vesi.

E-vitamiini päeval kordasime üle kõik nädala jooksul räägitud ning võistlesime kuldvillaku viktoriinis. Iga vitamiininädalast osavõtja sai vitamiinikoolituse läbinu diplomi ning vitamiinirikka kingituse.

Sööklat kaunistab nüüd värvikirev ning infoküllane tervisesein.

Merle Poll

Maidlas ehitati lumelinna

Fotod: Viivian Päll

Savala päevakeskuse memmed ehitasid lumememmesid

VAIMNE TERVIS

Juhised, kuidas igapäevaselt toetada enda vaimset tervist

Praeguses kiiresti muutuvus ühiskonnas on pinged ja stress tavalised nähtused. Veel enam võimendab seda kõike praegune pandeemia, mille ajal on tekkinud ebakindlus isegi järgmise päeva suhtes, ning samamoodi tekitavad lisastressi piirangud, millega võivad kaasneda enesisolatsioonis olek, laste koduõpe või muud harjumatud situatsioonid. Kõik see kõrgendab meie ärevuse taset. Seetõttu oleks hea, kui tagataskus oleksid väikesed nipid, mida endale aeg-ajalt meelde tuletada, kui olukord keerulisemaks läheb.

Peab meeles pidama, et hea vaimse tervise valemiks on regulaarsus. Alustada tuleks unerežiimist. Ehk nii tööpäevadel kui ka nädalavahetustel enam-vähem samal kellaajal magama minna ja ärkata. Vabal päeval tund aega hiljem ärkamine ei ole probleemiks, aga lõunani magada siiski ei tasu, kui nädala sees on äratus kell 6 hommikul.

Hea enesetunne on tugevalt seotud ka toitumise ning liikumisega. Söögikorrad võiksid olla regulaarsed ja toitumine mitmekülgne. Päevasel ajal võiks tegeleda füüsilise aktiivsusega, kasvõi teha väike jalutuskäik värskes õhus.

Soovituslik on igapäevaselt kellegagi suhelda. Murede korral võib alustada kellegi lähedase poole pöördumisega, sest nagu öeldakse – jagatud mure on pool muret. Kuid on ka hetki, kui peab lisaks mainitud soovitudele kaasama ka välise abi. Mitmete vaimse tervise murede (nt ärevus ja depressioon) kohta on olemas erinevaid videoid, heliklippe ning kirjalikke juhiseid, mis juhendavad, kuidas olla hetkes ja oma hirmudega hakkama saada. Neid leiab näiteks peaasi.ee kodulehelt. Kuid tihtilugu on just rääkimine see, mis enim aitab, ning on hetki, kus oleks vaja rääkida kellegagi, kes võtaks sind kui puhast lehte. Selle jaoks on loodud Eesti Psühhiaatriate Seltsi Noorpsühhiaatriate sektsiooni ja MTÜ Peaasjad koostööprojekt, mille kaudu saavad soovijad tasuta vaimse tervise alast veebinõustamist. Internetis on võimalik broneerida endale aeg lehel <https://registratuur.peaasi.ee/kriisi>. Projektiga seotud nõustajad kuulavad Su ära ja annavad nõu. Vahepeal ainult sellest piisabki. Kui on vaja rohkem nõustamisi, siis projekti raames saavad kõik vähemalt 27 aasta vanused inimesed viis tasuta veebinõustamist. Noorematele soovitate MTÜ Peaasjad noortenõustamist. Nõustajaga rääkimine ei ole ebatavaline ega näita, et oled nõrk. Pigem vastupidi – on loogiline, et mure korral pöördud kellegi poole, kes teemat rohkem valdab, ja kuulad tema nõuandeid.

Need lihtsad juhised on arvatavasti igale inimesele teada, kuid raskematel perioodidel kiputakse neid unustama. Seega on nende meeldetuletamine alati kasulik. Kui näed sõpra-tuttavat, kellel on raske hetk, siis kuula teda ning maini, et enesetunnet saab parandada une, toidu, liikumise ning suhtlemisega ja kui on vaja natuke rohkem tuge, siis nõustajaga arutamine on samuti väga kasulik.

Krista Tomson

Viljandi Haigla psühhiaatriaosakonna tegevusjuhendaja, vaimse tervise nõustamise projektijuht.

Magda Kõljal

psühhiaatria arst-resident, vaimse tervise nõustamise ekspert

Kuidas külmal ajal tuleohutult käituda

Päästeameti varasem kogemus on näidanud, et külmakraadide kasvades kipub suurenema tulekahjude ja tules hukkunute arv. Selleks, et õnnetusi ära hoida, soovitab Päästeamet hoiduda ülekütmisest. Hoolitseta tuleb selle eest, et ahju, pliidi ja kamina läheduses ei oleks mööblit, vaipu, küttepuid, pappkarpe ja muid kergesti süttivaid esemeid. Hoolega peab jälgima, et siibrit ei suletaks liiga vara. Kui lisasoojuse saamiseks on vaja kasutada elektrilisi radiaatoreid, soojapuhureid ja soojuskülgureid, tuleb seda teha mõistlikult, et elektrisüsteemi mitte üle koormata. Soojapuhureid, radiaatoreid ja soojuskülgureid ei tohi riideesemetega ega ka teiste süttivate materjalidega kinni katta.

Koos õigete kütmissvõtete järgimisega tasub üle kontrollida kodus olevad suitsu- ja vingugaasiandurid ning veenduda, et seadmed on töökorras. Lisaks oma kodu tuleohutuse kontrollimisele tasub veenduda ka selles, et lähedaste kodud on tuleohutud. Samuti ei tohi unustada tavapärastel õues elavaid lemmikloomi – kärelda pakase eest tasub nad tuppa sooja lasta. Külmade ilmaga võib probleemiks osutuda ka korralikult soojustamata torude jäätumine. Ka sel puhul ei tohi unustada ohutusreegleid.

Hoidu ülekütmisest. Külmad ilmad sunnivad ahjusid, pliite ja kaminaid rohkem kütma. Kütmisel soovitate järgida põhimõtet – korraga vähem, aga sagedamini. Ahju, pliidi ja kamina läheduses ei tohi olla kergesti süttivaid esemeid. Hoolega peab jälgima, et siibrit ei suletaks liiga vara. Kui lisasoojuse saamiseks on vaja kasutada elektrilisi radiaatoreid või soojapuhureid, tuleb seda teha mõistlikult, et elektrisüsteemi mitte üle koormata. Soojapuhureid ja radiaatoreid ei tohi riideesemetega kinni katta.

Ära sulge siibrit liiga vara. Vingugaas on lõhnatu ja värvitu, kuid ülimürgine. Ahjusiibri võib sulgeda alles siis, kui söed enam ei hõõgu. Pärast ahjuukse sulgemist kulub selleks umbes 20 minutit.

Hoidu toas suitsutamisest. Külma ilma korral veedavad inimesed rohkem aega toas. Päästeamet paneb südamele, et suitsutamine rõdul ja toas on eluohtlik.

Hoidu lahtise tule kasutamisel torude sulatamisel. Korralikult soojustamata

torude jäätumine on külmade saabudes sage probleem. Torustike külmumise vältimiseks tuleb torud katta lisaisolatsiooniga. Mingil juhul ei tohi jäätunud torusid sulatada lahtise tulega, näiteks leeklambiga. Jäätunud torude sulatamiseks soovitate kasutada soojakaableid või järelevalve all olevat soojapuhurit.

Kontrolli suitsuanduri korrasolekut. Elusid päästab ainult töökorras suitsuandur! Testi, kas sinu kodus olev suitsuandur

töötab. Vajadusel vaheta patarei ja pühi andurit tolm.

Aita oma nõrgemaid kaaselanikke. Hoolitse vanemaealiste lähedaste ning naabrite eest. Uuri, kas nad on tuleohutusele mõelnud ning aita vajadusel suitsuanduri kontrollil, selle patarei vahetamisel või ohutul kütmisel.

LVL

Allikas: Päästeamet

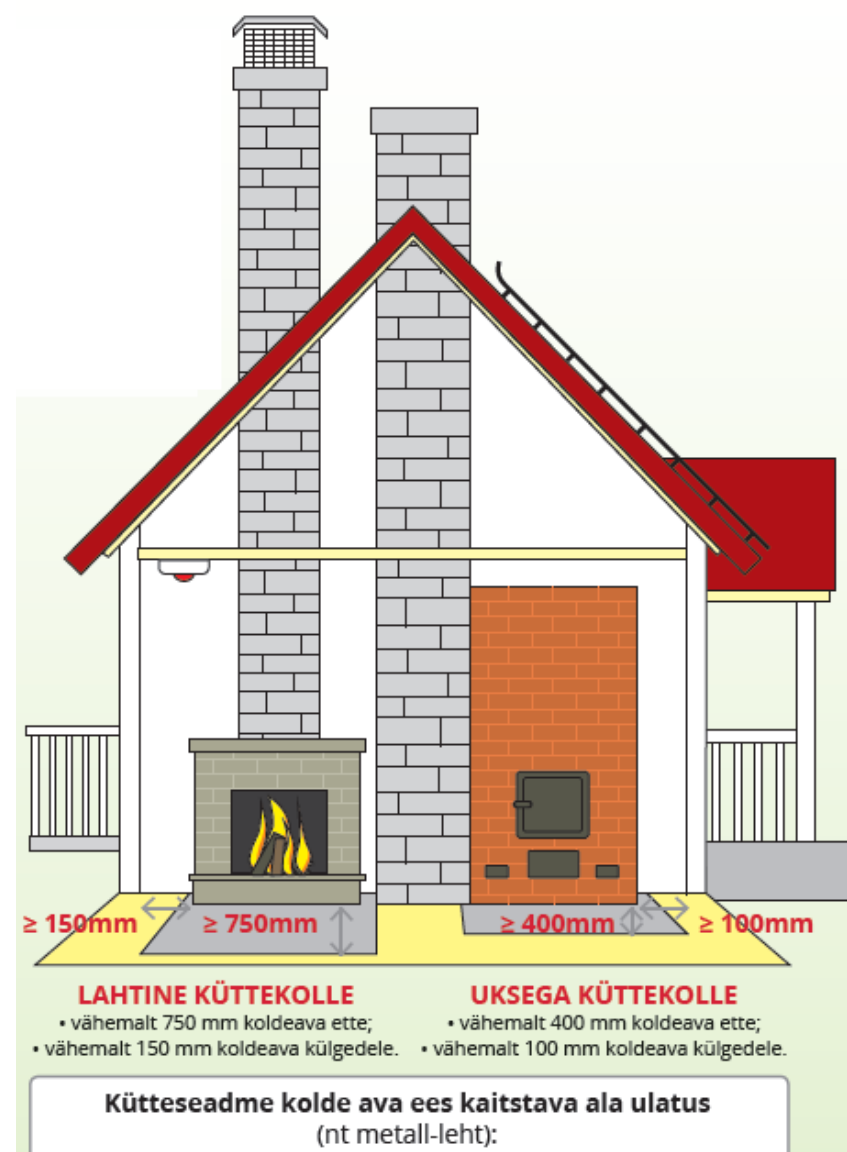

Foto: commons.wikimedia.org

Lendoraval on lootust – mida saame tema heaks teha

Riik plaanib moodustada lendoravate kaitseks uusi püsielupaiku. Enne otsustamist ootab Keskkonnaamet asjasse puutuvate maaomanike arvamusi ja ettepanekuid nii püsielupaikade piiride, kaitsekorra kui ka tõhusamate kompensatsioonivõimaluste kohta.

Miks uued püsielupaigad vajalikud on? Teadlased prognoosisid, et 2020. aastaks on lendorav Eestis välja surnud. Virumaa ja Põhja-Jõgevamaa metsades elab praegu siiski veel umbes 200–250 lendoravat. Eesti pisike lendorava asurkond on jagunenud 6–7 tükseisest isoleeritud grupiks, mistõttu on liigi püsijäämine Eesti metsamaastikus endiselt äärmiselt kriitiline.

Kahjuks on laialt levinud arusaam, et lendorav on väga arvukas Soomes ja Venemaal ning seega pole vaja teda Eestis kaitsta. Tegelikult kahaneb lendorava arvukus jätkuvalt kogu levilas. Soomes on lendorava asurkond viimase 10–20 aasta jooksul vähenenud 20–58%. Ka Venemaal on täheldatud lendorava väljasuremist

juba mitmes oblastis (nt Kaluga, Orenburg, Brjansk).

Lendoravale sobivaks elupaigaks on üle 50 aasta vanused looduslikud haava-segatsad, kuid tüüpilisel juhul asustavad ja eelistavad nad koguni 80–100 aastat vanu puistuid. Sellistes vanades metsades elab lisaks lendoravale veel vähemalt 300–400 haruldast või ohustatud liiki (nt must-toonekurg, metsis ja väike-konnakotkas, aga ka sellised vähem tuntud liigid nagu virgiinia võtmehein ja laialehine nestik). Arvestades lendorava piiratud levimisvõimet (võldib lagedate alade ületamist, lisaks on ta maapinnal liikudes kaitsetu ning vaenlastele kerge saak), on oluline, et talle sobiv mets esineks võimalikult ühtse metsamassiivina.

ELUPAIGAD ON KILLUSTATUD

Paraku ei lähe lendorava bioloogia ja elupaigavalik kuidagi kokku tänapäevase metsamajandamise peavooluloogikaga,

mis põhineb suuresti lageraiel. Viimasest tulenevalt on lendorav paljude metsamajandajate ja -omanike seas negatiivse mainega, olgugi et ka nemad oskavad hinnata liigirikkaid Alutaguse laasi ja kodukandi loodusmaastikku.

Lendorav kuulub I kaitsekategooriasse, seega tuleb looduskaitseaduse kohaselt kõik tema elupaigad kaitse alla võtta. Suurem osa lendorava elupaikadest on praegu kaitstud, kuid esineb ka elupaiku, mis on kaitstud vaid osaliselt või asuvad väljaspool kaitstavaid alasid. Endiselt on probleemiks elupaikade killustatus. Liigi säilimisele on määrava tähtsusega ka liikumiskoridoride olemasolu naaberelupaikade vahel.

Selleks, et võtta osaliselt kaitstud või väljaspool kaitstavaid alasid asuvad elupaigad kaitse alla, esitas Keskkonnaamet Keskkonnaministeeriumile lendorava püsielupaikade kaitse alla võtmise ettepaneku. Ettepanek hõlmab 12 uue lendorava püsielupaiga moodustamist ja 10 olemas-

oleva lendorava püsielupaiga välispiiri ja tsoneringu muutmist. Kuna kavas on muuta ka kaitse-eeskirja, siis puudutab ettepanek ka kõiki juba määrusega kaitse all olevaid püsielupaikasid.

KUIDAS MÕJUTAB PIAAN MAAOMANIKKE?

Püsielupaikade maa-ala jaguneb sihtkaitse- ja piiranguvööndiks. Lendorava püsielupaikade sihtkaitsevööndites on keelatud majandustegevus, sealhulgas metsaraie. Keskkonnaameti nõusolekul võib sihtkaitsevööndis teha siiski n-ö kujundusraiet, juhul kui see on lendorava elutingimuste säilitamiseks vajalik. Kuna kehtiv sihtkaitsevööndi kaitsekord tagab lendorava pesametsade kaitse, siis ei ole kavas seda muuta. Küll aga on plaanis oluline muudatus piiranguvööndi kaitsekorras.

Püsielupaikade piiranguvööndites on kehtiva määruse alusel lubatud lisaks muudele raieliikidele ka lageraied, kuigi teatavate kitsendustega. Kuna lendorava käekäiku mõjutavad aga olulisel määral lageraied, siis tuleb piiranguvööndites nendest loobuda ja majandada metsa püsimsana.

Kavandatava kaitsekorra järgi on harvendus-, sanitaar-, valik- ja trassiraie lubatud 1. septembrist 15. märtsini, valgustus- ja kujundusraiel ajaline piirang puudub, uuendusraied on keelatud.

Uuendusraiate keelamisega ei teki elupaiga servas lendoravate liikumist takistavaid lagedaid alasid ja metsamaastiku killustumist. Selliselt uuendatud kaitsekord võimaldab maaomanikul jätkata metsa majandamist püsimsana, näiteks valikraietega. Soovi korral saab maaomanik ka kinnisasja, mille sihtotstarbelist kasutamist ala kaitsekord oluliselt piirab, väärtusele vastava tasu eest riigile müüa.

Maaomanikule on toetuseks ette nähtud kolm meedet, mis aitavad kompenseerida

kehtestatavast kaitsekorrast tulenevaid piiranguid:

- sihtkaitsevööndi maalt maamaksu ei maksta ning piiranguvööndi maalt makstakse maamaksu 50% maamaksumäärast;
- erametsaomanikele hüvitatakse sihtkaitsevööndites asuval erametsamaal looduskaitseliste piirangute järgimist; toetuse määr on 110 eurot hektari kohta aastas;
- kinnisasja omaniku soovil võib riik omandada kinnisasja, mille sihtotstarbelist kasutamist ala kaitsekord oluliselt piirab, kinnisasja väärtusele vastava tasu eest.

MAAOMANIKE ARVAMUS ON TÄHTIS

Keskkonnaamet on alustanud kõigi asjasse puutuvate maaomanike teavitamist ning ootab nende arvamusi ja põhjendatud ettepanekuid seoses lendorava püsielupaikade piiritlemise ja kavandatava kaitsekorraga. Lisaks soovime teada, kas maaomanikel on ettepanekuid, kuidas püsielupaikade moodustamisega tekitatavate piirangute talumist neile tõhusamalt kompenseerida.

Selline teave on meile väga oluline, et kaasa aidata maaomaniku-sõbralikumate kompensatsioonimeetmete väljatöötamisega.

Ootame ettepanekuid ja arvamusi hiljemalt 15. aprilliks Keskkonnaameti liigikaitse büroole aadressile Narva mnt 7a, 15172, Tallinn või e-posti aadressil info@keskkonnaamet.ee.

Kõiki arvamusi ja ettepanekuid analüsitakse ning võimalusel arvestatakse nendega, maaomanikega võetakse ühendust personaalselt. Pärast ettepanekute läbitöötamist ja muudatuste sisse viimist saadab Keskkonnaamet keskkonnaministrile algatamiseks määruse muutmise.

Lisateabe saamiseks palume ühendust võtta Keskkonnaameti liigikaitse peaspetsialisti Marju Keisiga (e-post marju.keis@keskkonnaamet.ee, telefon 5691 9345).

Kiirkaugbussiliin nr 865 sõidab nüüd läbi Kiviõli.

KIIRKAUGBUSSILIIN NR 865

Tallinn – Kohtla-Järve – Jõhvi – Sillamäe – Narva

SÕIDUPLAAN

Liiklus toimub: IGA PÄEV

Liini teenindab: MK AUTOBUSS AS

Väljumise või saabumise kellaaeg	Liini pikkus (km)	Peatuste-vaheline kaugus (km)	Peatuse nimi	Liini pikkus (km)	Väljumise või saabumise kellaaeg
12.00	—	—	Tallinna bussijaam	214	20.00
12.08**	6	6	Mustakivi	208	19.52*
13.14	100	94	Sõmeru rist	114	18.42
13.31	124	24	Sonda keskus	90	18.25
13.42	134	10	Viru (Kiviõli)	80	18.15
13.47	138	4	Lüganuse	76	18.10
14.08*	155	17	Kunstide kool / Apteek	59	17.52**
14.10	156	1	Kohtla-Järve bussijaam	58	17.50
—	—	—	Virumaa kolledž	57	17.48*
14.23*	165	9	Postkontor	—	—
14.25	166	1	Jõhvi bussijaam	48	17.35
14.45	187	21	Sillamäe bussijaam	27	17.15
14.50*	193	6	Sinimäe	21	17.05**
14.55*	199	6	Laagna	15	17.00**
15.10*	211	12	Tempo	3	16.50**
15.11*	212	1	KK Geneva	2	16.48**
—	—	—	Energia	1	16.47**
15.14*	213	1	Peetri plats	—	—
15.15	214	1	Narva bussijaam	—	16.45

Märkused:

1) Väljumisel Tallinnast sõidab buss mööda Odra tn, K. Tüرنpu tn, Laagna tee, Rahu tee, Peterburi mnt. Saabumisel on marsruut vastupidine.

2) * - peatus ainult väljumiseks

3) ** - peatus ainult sisenemiseks

INFOTELEFONID

1247 KRIISIINFOTELEFON

1220 PEREARSTI NÕUANDETELEFON

112 HÄDAABINUMBER

116 006 OHVRIABI KRIISITELEFON

Lingid on nüüd aktiivsed!

Ajalehte internetist lugedes klikka tekstis oleval lingil ja jõuad kiirelt vajaliku infoni.

♥♥ Viljandi Laste- ja Noorteteater REKY ♥♥
38. hooaeg

VÄHTRAMÄE EMIL

Astrid Lindgren
Tõlkija Vladimir Beekman
Lavastaja Kadri Paldra

27. MÄRTS 2021
KELL 14.00

SONDA RAHVAMAJAS
ETENDUS ON TASUTA!

Originaal
Illustratsioon Björn Berg

Esietus Viljandi 24.09.2020 Sakala keskuses
OIGUSI VAHENDAB EESTI
TEATRIAGENTUUR

TEATRI TELEFON 514 0046 www.reky.ee f lastereky

Eelregistreerimine 25. märtsini telefonil 5818 8731
või e-mail karmen.korts@lyganuse.ee.
KANNA MASKI!

OMA MUREGA
EI PEA
OLEMA ÜKSI!

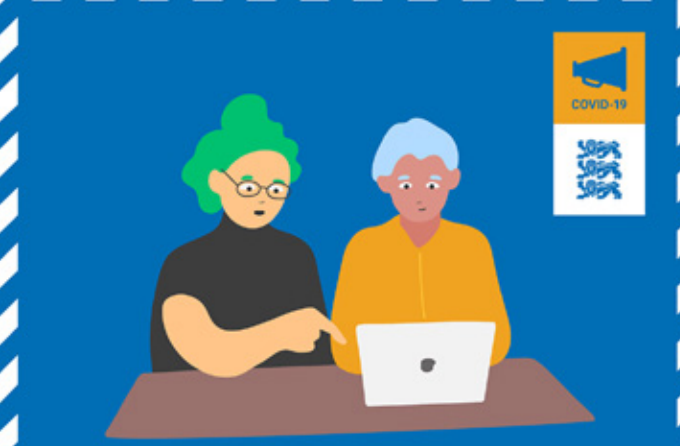

VAIMSE
TERVISE
NOUSTAMINE

Registreeru tasuta veebinõustamisele
REGISTRATUUR.PEAASI.EE/KRIISI

VAAB EWPS peaasi.ee ohvriabi

HELEVALGE LINDBERG ASVOOKADIBÜROO LINNA EKRAANID

Kogu ametlik info koroonaviiruse
vaktsineerimise kohta:
vaktsineeri.ee/covid19

KIVIÕLI RAHVAMAJAS
20. märtsil kell 13.00

KONTSERT

Teile naised!

Esinevad

Boris Lehtlaan

Are Jaama

Tasuta

NB! Toimub eelregistreerimine.
Kohtade arv on piiratud.
Telefonid: 335 7195, 335 7705

KIVIÕLI RAHVAMAJAS
7. märtsil kell 16.00

Rahvusvahelisele
naistepäevale
pühendatud
kontsert

Laulab

ROLF ROOSALU

koos
saateansambliga

Tasuta

NB! Toimub eelregistreerimine.
Kohtade arv on piiratud.
Telefonid: 335 7195, 335 7705

OHT ON TAGASI!

Kaitse end koroonaviiruse eest,
kanna maski!

kriis.ee

Õnnitleme aukodanikke!

94. sünnipäev
Aleksander Sinimäe
12.02

76. sünnipäev
Urve Kuusmik
28.02

Õnnitleme eakaid
juubilare ja sünnipäevalapsi!

98. sünnipäev
Aino Roosaar 07.02

95. juubel
Ella Pärtna 09.02

94. sünnipäev
Klara Koženkova 13.01
Laine Sirtse 11.02
Leida Hakmann 25.02

93. sünnipäev
Valve Alasi 22.01
Tamara Butuzova 02.02
Jekaterina Steklova 08.02
Voldemar Soo 23.02
Nikolai Steklov 24.02
Erika Muda 27.02

92. sünnipäev
Asta Tiido 06.01
Grete Aver 08.01

91. sünnipäev
Tatjana Patlep 03.01
Luiza Dombrovskaja 05.01
Tatjana Arno 18.01

90. juubel
Olli Ölder 09.02
Maiu Miller 10.02
Elmerine Mäesepp 15.02
Antonina Issajeva 15.02
Elmar Kangro 20.02
Liliija Lullu 22.02

85. juubel
Reino Karhu 05.02
Svetlana Junolainen 07.02
Eevi Tolsa 08.02
Nina Kogutyuk 13.02
Antonina Taraskina 23.02
Maria Kondrasheva 26.02
Salme Lipp 29.02

80. juubel
Valentina Rozova 01.02
Vladimir Artyukhovskiy 02.02
Valentina Percheklii 10.02
Malle Bogatörjova 11.02
Valentin Seljugin 17.02
Ülo Nappa 22.02
Viivi Tonka 24.02
Leili Hunt 25.02
Sirje Matt 25.02

75. juubel
Mall Kroon 08.02
Jaan Vaher 15.02
Aldo Haugas 24.02

Lüganuse valla kodanikel, kelle läheneb juubel (75, 80, 85, alates 90. aastast) ja kes ei soovi avalikku õnnitlemist, tuleb sellest teatada hiljemalt sünnipäevakuu alguses vallavalitsuse avalike suhete spetsialisti telefonil 332 5840 või e-posti aadressil viivian.pall@lyganuse.ee.